

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
 pol leta 6 „ 60 „ 3-30
 četrt leta 3 „ 40 „ 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Od 23. julija 1902. do preklica izhaja ob sredah in sobotah ob 11 uri popoldne.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopustane naročnine se ne oziramo.

Ogledi in posilnice se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in v. obino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič

Uredništvo
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. načrtu. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. o 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnishtvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.
 „Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pivan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

V službi sistema.

Velika mora biti krivica, storjena našemu ljudstvu, da se dvigne pokonci ter postavi v bran proti tej krivici, kajti Slovenci smo neizrečno potrpežljivi. Tako je na sploh, nečuvena pa mora biti krivica, ki dvigne našega kmeta in prostaka proti cerkvi. Ni ga kmalu vernejšega ljudstva od našega, s katerim sme početi katoliška cerkev, kar hoče. Tu ni zlepa odpora, le takrat šele, kadar je ljudstvo zadeto v srce, ko že krvavi ter trpi v največjih mukah, takrat stoprav se dvigne tudi proti onemu, kateri mu je bil poprej božanstvo.

Nekaj takega se je zgodilo na tržaških tleh in v Riemanjih. Kaj vse se počne pri teh naših sosedih od strani cerkve in vlade, to vemo dobro vsi, in kdor pozna srce našega ljudstva ter upošteva razmere, med katerimi živijo tržaški Slovenci in Riemanjci, tisti mora tudi priznati, da ni moglo priti do drugega nego do teh dogodkov, katere smo zadnjč zabeležili.

V Trstu imajo novega škofa, Nemea, kateri je poklican, napraviti red in mir v tržaško-koperski škofiji. Še predno je prišel v Trst, se je že govorilo, da pride tje kot angelj miru in sprave, da umiri razburjene duhove ter ustvari v svoji škofiji v cerkvenem oziru položaj, s katerim bodo zadovoljni, ako ne popolnoma, pa vsaj približno, slovenski in se ve popolnoma laški verniki. Ko smo čuli take glasove, smo zmajevali z glavo, ker izkušnja nas uči, da kadar se govori o pomirjenju v naših deželah, se ima zgoditi in se tudi zgoditi le na škodo Slovanov in prilog Lahom. Novi škof je prišel, si ogledal situacijo in začel delati. Slovensko ljudstvo v Trstu mu je omogočilo slovesen sprevid, in slovenska deputacija se mu je udanostno poklonila, tako, da je mogel sprevideti, da v tem ljudstvu je še vedno preglo-

boko ukoreninjena pokorščina nasproti visokim cerkvenim dostojanstvenikom. Prav gotovo je, da je ta okolnost napravila na novega škofa utis, da bo počel lahko s tem ljudstvom, kar bo hotel. Lahki so stali ob vsej tej reči ob strani. Ni jih bilo k sprejemu, ni jih bilo k sprevidu in niso pošiljali udanostnih deputacij k škofu. So imeli pač že zagotovljeno po svojih zvezah z namestništvom, da se proti njim ne ukrene ničesar, marveč da se ima napovedano apostolstvo miru in sprave raztegniti le na Slovanse.

Veni, vidi, vici! te samozavestne Cezarjeve besede bržčas donijo po glavi mogočnemu nemškemu škofu. Prišel je, videl je, in kakor kaže njegova sedanja akcija, katero vodi proti Rojancem in Riemanjem, hoče, da sledi takoj tudi zmaga. Potem pa bo mir in red v tržaško-koperski škofiji in novi škof bo proslavljan in oboževan kot apostol miru in sprave!

Rojancem ni dal niti odgovora, ko so mu predložili težke obtožbe nasproti župniku Jurizzi, temu zagrizenemu pollaščevalcu našega ljudstva pod znamenjem križa, kmete v Riemanjih hočejo pa kar z odpoklicem duhovnika in z biričem, ki naj pobere „davek“ za dolinske g. nuce, prisiliti, da se udajo ter ne pristopijo v pravoslavje. Ni prav pojasneno, zakaj jih ni sprejel križevački škof Drohobecki pod svoje okrilje, pa tudi se nočemo tu pobliže baviti s to stranjo perečega verskega vprašanja, ali pred dejstvom stojimo, da Rojanci in Riemanjci so izstopili iz katoliške cerkve rimskega obreda, se oglasili v Unijo, in ker tam niso dosegli, kar želijo, so se obrnili do pravoslavne cerkve, v kateri je večina Slovanov in v kateri slavijo Boga v lepi naši staroslovensščini. Ta prestop pa hoče preprečiti katoliška cerkev in vlada. Pri normalnih razmerah drugodi bi se tak prestop vršil brez posebnega hrupa in vika, ali v naših deželah neverjetnosti je to kaj drugega. Slovani v primorskih deželah

morajo izginiti s površja kot Slovani ter se potopiti v laškem morju. Taka je želja in stremljenje Lahov in taka je deviza sistema. V tako svrhu delajo vsi visoki „činitelji“ v Trstu, in v tako svrhu služi tudi sveta katoliška cerkev! Ta cerkev je dekla sistema, ki pometa slovenski jezik izpred oltarja in iz svojih božjih hramov ter dela pot blaženi laščini. Po eni strani vsiljuje našemu verniku tuj jezik po tujcu, po drugi paga molze na vseh žepih. In to je, kar je rodilo odpor v Rojanu in v Riemanjih, to je, kar boli na tisoče vernih Hrvatov po Istri, to je tudi, kar boli nas v Gorici ter zadeva občutno na slovensko kožo še tuintam, kjerkoli prebivamo skupno z Lahji. Proti temu se je uprlo ljudstvo samo, in uprlo se je, ker ni moglo več prenašati krivic od tam, kjer ima pač v prvi vrsti izhajati pravica in beseda božja miru in sprave. Ali kakor drugodi, tako smo tudi v katoliški cerkvi manj vredni, mi stojimo daleč zadej za gospodi Lahji....

Dogodki v Rojanu in v Riemanjih so vseobčnega velikanskega pomena za primorske Slovanse v prvi vrsti, pa tudi za ves naš slovenski narod. Radi tega pa potrebujejo trpini v Rojanu in v Riemanjih dobrih svetovalecev in vodnikov, da ne omagajo v boju za mir in red, kateri hočejo imeti v vorskem pogledu. Voditelji v Trstu so poklicani stopiti tu na branik za ljudstvo, da ne bo prisiljeno z biričem in s sleparskimi zvijačami ukloniti svoj tilnik sistemu tudi v cerkvenem oziru. Ali pa smemo upati, da dobi to ubogo trpinčeno ljudstvo pri njih dobrega sveta, da se obvaruje nesreče in potujčevanja?!

Gotovo je, da katoliška cerkev napne vse svoje sile in moči, da doseže svoj namen, ki je: pokoriti „nepokorne“ Rojance in Riemanjce, da bodo ubogali Laho in se podvrgavali odredbam katoliškega ordinarijata, kajti cerkev dobro ve, da ako se jej izmuzne tako število vernikov, ne bo mogla prišpevati k njihovem pollaščevanju, ka-

kor to vrši drugače dosledno na celi črti z drugimi slovenskimi verniki, kjer je le količkaj pozicije za to.

Prevažen boj bijejo Slovenci v Rojanu in v Riemanjih, in ako se ne dajo ujeti ničevim obljubam, s katerimi morda pridejo nad nje, ter možato nadaljujejo svoj boj pod devizo: ali vse zahtevane pravice v katoliški cerkvi ali pa prestop v pravoslavje!, ako izbojujejo ta boj zmagonosno, potem smemo s popolnim upom gledati v bodočnost, da pride iz našega ljudstva tista moč, ki stre silo sistema na celi črti ter si izbojuje življenje, kakor pritiče v današnjih prosvitljenih časih državljanom v konstitucionalni državi. In s tega stališča želimo pionirjem v boju za naše svete pravice ob naši Adriji najboljšega vspeha, kateri naj prisveti na naše obzorje kakor nova zvezda-vodnica.

Iz klerikalnega sveta.

V Škofjiloki na Gorenjskem imajo „rimsko-katoliško“ mlekarico. O tej mlekarnici čitamo v „Gorenjcu“:

„Pred dvema letoma že, ko smo kmetje dobili s sirnim gnojem plačano mleko, je bilo občno mnenje, da mora mlekarica prejenjati. Tudi zadružniki so bili za razpust društva, toda kakor zvezda na obzorju se prikaže resilni angel v podobi kapelana Petrica, ne da jo reši, temveč, da ji umetno podaljša nezdravljivo življenje. Res smo mislili, da bode kapelan delal čudeže, vsaj poskušal jih je delati, a ni slo. Prevzel je račune, ki so bili — kakor je sam trdil — v strasanskem neredu. Upali smo, da jih kapelan spravi v pravi red, toda sedaj vse kaže, da so še ravno tam, kjer so bili, ko jih je prevzel. Neki zadružnik mu je napovedal že pred enim letom izstop iz društva, izročil mu mlekarico knjižico in zahteval plačila, a do danes še nima obračuna. Kadar ga terja, trdi, da mora poprej skupaj spraviti račune. Še v lepši luči se je pa pokazalo sedaj delo tega blagoslovljenega rešitelja. Kakor znano, ima škofjeloska mlekarica dolga toliko, da pride

— 33 —

Križarji.

Zgodovinski roman v štirih delih.

Poljski spisal H. Stenkiowicz. — Posl. Podravske.

(Dalje.)

»In dal si jej blagoslovljeno vodo?«

»Da.«

Opat ga oplazi drugič.

»Nu, torej, pa jo vzemi!«

»Vzemi jo!« ponovi kakor odmev Matija.

Zbišek si popravi svoje lase v mrežo ter odvrne popolnoma mirno:

»Kako naj jo vzamem, ko sem pa pred altarjem v Tinjcu napravil obljubo Danuši Jurandovi?«

»Obljubil si jej pavove šapelje, torej pojdi jih iskat, Jagjenko pa vzemi takoj.«

»Ne,« odvrne Zbišek, »potem, ko me je pokrila s svojim ovojem, sem jej obljubil, da jo vzamem za ženo.«

Opatovo lice se zalije s krvjo, ušesa mu zasané in iz očí se mu jamejo sipati iskre. Približa se Zbišku in spregovori z od jeze zamolklim glasom:

»Tvoja obljuba je pleva, jaz pa sem veter — ali razumeš. Tako je!«

In pihne mu v glavo s tako močjo, da mu je odletela mreža, in so se mu lasje neredno vsipali po ramenih. Zbišek pa tudi naježi obrvi, pogleda opatu naravnost v oči ter reče:

»V moji obljubi tič moja čast, svoje časti pa sem stražnik sam.«

Opatu, ki ni bil privajen na ugovore, kar zastane sapa, ko začuje te besede, tako, da za trenutek ni mogel spregovoriti. Nastane zlokobno molčanje, katero končno pretrga Matija.

»Zbišek!« zakliče, »spametuj se! Kaj ti je?«

Opat je tudi že dvignil roko, pokazal na mladeniča ter začel kričati:

»Kaj mu je? Jaz vem, kaj mu je. Duša v njem ni vitežka, ni plemenitaška, marveč zajčja. To mu je, da se boji Čtana in Volkov.«

Zbišek pa, ki niti za trenutek ni zgubil svoje hladnokrvnosti, pomigne malomarno z rameni in reče:

»O, da! Razbil sem jima glave v Krešniji.«

»Boj se Boga!« zakliče Matija.

Opat gleda Zbiška nekaj časa z izbuljenimi očmi. V njem se je borilo začudenje z jezo, toda prirojen mu hister razum mu je jel govoriti, da se ima okoristiti s tem, da se je stebel Zbišek s Čtanom in Volkom.

Ko se je nekoliko pomiril, je zaklical mladeniču:

»Čemu mi nisi tega poprej povedal?«

»Ker me je bilo sram. Misli sem si, da me ona pozoveta na dvoboj, kakor bi se na vitežki način spodobilo, toda ona dva sta le lopova, ne pa viteza. Prvi je odtrgal Volk desko od nize, drugo desko je odtrgal Čtan, in tako sta šla nad mene. Kaj mi je bilo storiti? Pograbil sem klop — drugo pa že veste sami.«

»Ali sta še živa?« vpraša Matija.

»Živa sta, dobila sta jih le toliko, da sta prišla ob zavest. Ostal sem ondi dotlej, dokler nista začela dihati.«

Ko opat to čuje, si otare čelo, na kar nakrat vstane s škrinje, na kateri je sedel, in zakliče:

»Ročakaj, jaz ti sedaj nekaj povem!«

»Kaj mi poveste?« vpraša Zbišek.

»To ti povem, da sedaj si ti Jagjenkin vitez, ker si se za Jagjenko bil in ljudem razbijal glave, — njen vitez si, pa jo tudi moraš vzeti.«

Po teh besedah se prime za bok ter jame zmagovalno ogledovati Zbiška, toda mladenič se le nasmeje ter reče:

»Ej, dobro mi je bilo znano, da ste me vi hoteli na nju nahujskati, toda ni se vam posrečilo.«

»Kako, da se mi ni posrečilo? Govori!«

»Ker sem jima dejal, da morata priznati, da najlepša in najkrepostnejša deva na svetu je Danuša Jurandova, ona dva pa sta se živo potegnili za Jagjenko, in radi tega smo se stekli.«

Ko je opat to slišal, ostane nekolik časa na svojem mestu, kakor bi bil okamenel; samo po tem, ker je grozno pomežikaval z očmi, je bilo moči spoznati, da je še živ. Nakrat pa se zgane, odpre z ного vrata in skoči iz čumnate, stopi v sobo, vzame grčavo palico božjepotniku iz rok ter jame z njo pretepati svoje spremijevalce, rjoveč kakor ranjen bivol:

»Na konje, lopovi! Na konje, pasje vere! Moja noga ne stopi nikdar več v to hišo! Na konja, kdor veruje v Boga! Na konja!«

po odbitku vseh aktiv na vsaki delež 122 kron. Deleži so po 10 kron. Več kakor dva meseca se mleko že ne izplačuje. Zadrugi so vsled tega zahtevali občni zbor, toda odbor ga noče sklicati, boječ se, da bo velika večina zadrugnikov za to, da se društvo razpusti. Oče Tinkovec, ki je sedaj po odhodu Kronbirtovega Gusteljina skoro nemejni vladar mlekarne, je posodil tisti kakih 18.000 kron ali vsaj terjati jih ima od nje. Zadrugi so čimdalje nejevoljniji, ker se jim ne plačuje mleko. Sedaj jih pa tolaži kapelan Petrič z lažjo, da bodo dobili od ministerstva 10.000 kron podpore, katera se bo družstvu izplačala z novim letom. Ker ljudje kapelanu to verjamejo, seveda se pridno nosijo mleko v mlekarne, češ, saj je ministerstvo dovolilo podporo. Na vsem tem pa ni čisto nič resnice. Res je dobila „Gospodarska zveza“ 15.000 kron podpore, a s to podporo bo mašila svoje luknje, ne pa lukenj škofjeloške mlekarne. Mogoče je, da bo dala zaradi lepšega tudi škofjeloški mlekarni par sto kron, ali to se ji bode poznalo komaj toliko, kakor če vržeš kamen v morje. Po pravilih mora vsak zadrugnik vsaj pol leta poprej napovedati svoj izstop. Da ne bodo zadrugi trumoma izstopali, zavezujejo se jim sedaj s to izmišljeno podporo oči. Čuditi se jim moramo le, kako je vendar mogoče, da dopuščajo oblastva, da to bankrotno društvo se živi. Ubogi kmet: Tri mesece boš zastoj nosil v mlekarne mleko, izgubil boš že plačane deleže, poleg tega boš pa še vsakemu deležu dodal 122 kron dote.

Mlekarne namerava otvoriti z novim letom konkurz. Ima pa tudi vse pripravljeno, da čeno nazaj kupi konkurzno maso. V tem slučaju upniki ne bodo izgubili ničesar, pač pa bodo zadrugi plačevali po 122 kron od vsakega deleža. Konec? ?

15. pr. m. je minulo 100 let, odkar je bil rojen v Podgori pri St. Vidu nad Ljubljano, v občini, v kateri zida ljubljanski škof svoje „zavode“, Andrej Bitenc. Mož ni imel nič od doma, ali s svojim umom in s svojo pridnostjo si je pri kupčiji z glasovirji pridobil lepo premoženje. Bitenc je v kakih pitlih 40 letih zbral lepo premoženje. Ker ni imel svojih otrok, je zapustil okroglo 80 tisoč goldinarjev za šolo v St. Vidu tako, da se ta glavica ne sme nikdar porabiti, pač pa vsakoletne obresti od nje. Dokler žive otroci njegovega brata, dobivajo ti enake dele s šolo. Ko pa pomrje, bo dobivala sama šola vse obresti, t. j. letnih 7400 kron. Šola pa že sedaj dobiva na leto toliko, da občini ni treba plačevati nič za stvarne potrebe šole. Do danes je občina že dobila na ta način kakih 35.000 kron. Kako je bil Andrej Bitenc previden in kako se je izučil po svetu, jasno kaže njegov testament. V njem pravi, da je treba pred vsem skrbeti za dobro plačo učitelju. Učitelj naj bo postaven mož. Poučuje naj nemščino, moralo, poljedelstvo itd. in sploh večkrat opozarja ljudi, da se pride le s pamet-

nim življenjem in vestnim delom v dober stan. — Ko bo kazalo, naj se tudi za revne dijake kaj stori in osnuje knjižnica. Dne 15. t. m. so obhajali stoletnico A. Bitencevega rojstva v St. Vidu jako skromno. Velika masa, potem pa „libera“ na grobu, v šoli pa par pesmic in kratka govora župnika in nadučitelja — to je bilo vse. To je bilo gotovo jako malo za toliko dobroto. Če se že posamezni ljudje res ravnaajo po znanem geslu: Nehvaležnost je plačilo sveta, cele občine bi se pa ne smele po njem ravnati. One naj kažejo, da so svojih dobrotnikov tudi vredne in ne le potrebne. Treba pa vedeti, da občina v St. Vidu je skozi in skozi klerikalna. Da ni imela smisla za proslavo tega moža, kakor bi se bilo pričakovalo, za to sta po našem mnenju dva vzroka. Eden je ta, da Bitenc ni bil duhovnik, drugi pa ta, da se Bitenceva dobrota tice sole. Kdor ni duhovnik, ta ne velja nič, kdor pa kaj zapusti sedanjim šoli, ta je po naukih klerikalcev pa sovražnik ljudstva; kajti klerikalci upoštevajo le „versko“ šolo. Tako je plačilo klerikalnega sveta!

V Saint-Mihielu (departement Meuse) v Franciji se bo vsrila te dni znamenita porotna obravnava, pri kateri pojde za to, da se obsodi zločinca, ki ima na vesti 5 umorov, ter opere čast po krivem obrekovanega ljudskega učitelja Gobillota v vasi Les Paroches. Ta ljudski učitelj je bil v političnih in verskih rečeh drugačnega mnenja nego klerikalna večina prebivalcev. L. 1899. in 1900. se je zgodilo v tamkajšnjem kraju 5 umorov; žrtve so bile bogatejše osebe. Vse je bilo pokoncu, vse je iskalo morilca. Ali zaman ves trud, nikdo ga ni mogel iztakniti. Sovražniki Gobillotovi, sami pristni klerikalci, pa so začeli s prva tajno potem pa vedno očitneje namigavati, kakor da bi bil storilec — Gobillot. Kako je uplivalo to na moža, si je lahko misliti. Stariši so ga gledali po strani in celo iz otroških ust mu je donelo na uho: Morilec! Ščasoma se je uprizorila proti ubogemu Gobillotu pravcata gonja. Orožniki so govorili tako skrivnostno, kakor da je on morilec, in nastopil je neki upokojeni stotnik Leclerc, ki je kar javno proglasil Gobillota za morilca. Gobillot je šel k državnemu pravdniku, kamor je prišel tudi stotnik, ki je tudi tam trdil svojo obdolžitev. Gobillot je zahteval prokoto in tožbo. Ali so mu odbili. Od tu naprej ni bilo več miru. Šolska oblast je pustila Gobillota tam, češ, da mu zaupa, ali v tej nečuvenci gonji ni imel več miru. Kako daleč so šli v tej gonji, priča glasno to dejstvo. Po nekem umoru so našli pri žrtvi listek z napisom, da morilec se pride. Kdo je to pisal, so ugibali, in uganili, da Gobillot. Izvedenec je izrekel, da je pisava njegova. Primerjal pa je v to svrhu pisavo v občinskih zapisnikih, ktere je pisal prednik Gobillotov! Med tem pa so našli pravega krivca, ki je neki mladi Leclerc (oni stotnik je njegov sorodnik), katterega so izgnali iz Švice ter pri tem prišli na

sum, da je on morilec. Leclerc je priznal, da je storil sam onih 5 umorov. Ali kaj to pomaga ubogemu Gobillotu, ki je pa med tem, duševno razmučen, skočil v vodo ter našel v valovih Maase hladno smrt. O tem je bilo govora tudi v zbornici poslancev, kjer je povedal justični minister, da je preiskovalni sodnik zagrešil nasproti Gobillotu toliko nepravilnosti, da so ga morali v službi degradirati. Ta človek je netil gonjo proti Gobillotu. To je pač bridka tragedija vaškega učitelja, preganjanega od klerikalcev!

DOPISI.

V Brjah, 1. dec. — V zadnji stev. cenjene „Soče“ je citati oster dopis o naših zadevah. Ker pa smo vsi grešni, tako da celo najboljši sedemkrat na dan greši, bi bilo zeleti, da se takih osebnosti ognemo in menimo, da je bilo nepotrebno poročati o grahu, mesarjenju, mlinu in kaj vem o čem se. Drugače pa je dopis resničen.

Res je, v čudnih razmerah in kraju živimo. Človek kmalu ne bo imel več nikake osebne prostosti. Kar se je iz tako nedolžne zabave naredilo, je nezaslišano. Gospod Pavlica je v svoji silovitosti s svojimi pomagači nastopil, da je res žalostno in morda le kje na Turškem še mogoče. Čudno je, kako je zendarmerija šla na limanice županu in njegovim eksekutorjem, šla z bajoneti in napetimi petelini nad mirne in dostojne ljudi ter pred polic. uro razganjala veseleče se občinstvo! V resnici je naše ljudstvo mnogo bolj pametno in previdno nego župan in vsi njegovi pomagati. Zakaj drugače bi se lahko res kaka nesreča primerila.

Naši sedanji „možje“ niso za rabo in spadajo v starešinstvo kolikor osel v salon. Pri tem trpi občina v gmotnem oziru škodo, trpi v vsakem drugem pogledu in trpi na časti. Sami bi morali v korist dobri stvari odstopiti, kajti Čič res ni za barko in župana Pavlica oslarij, šikan in sitnosti smo že davno siti.

Kamno pri Kobaridu. — Zdaj nas je objela starka zima s svojo belo roko. Mrzlo je in gotovo, da bomo čutili letos zimo posebno. Še bolj mrzle pa se naše šolske razmere, ker vsaki otrok ima šolo le doma na peči brez vsega poduka. Opozarjamo zategadel c. kr. okrajni šolski svet in druge visoke osebe na našo šolo. C. kr. okrajni šolski svet je sam odpovedal še edino sobo, v kateri se je moglo poučevati. Vedelo se je za naše razmere, zidalo se je drugodi gradove, palače, mi pa plačujemo 2200 kron, in sedaj bodimo še brez vsega poduka!! Naj poskrbijo torej za to postavljene osebe, da se odpravi ta krivica ali pa nam odpiše ves šolski davek. —

Napravili smo si železno vrv s hruba, po kateri spručamo seno in drva, katero napravo priporočamo tudi drugim. Vsled nekušnje smo imeli veliko stroškov, zato bi bili

potrebni od katerekoli strani podpore. Pri tem delu so se nam posmehevali domači in tujci, sedaj pa naj povohajo, ker delo dobro vspeva. Občinar.

Domače in razne novice.

Osebnost. — Ministerski predsednik kot voditelj pravosodnega ministerstva je imenoval pisarniškega oficijala pri tukajšnji c. kr. okrožni sodnji g. Fr. Čibeja višjim predstojnikom pisaren istotam.

Županom v Idriji je izvoljen g. Dragotin Lapajne, dosedanji zaslužni župan. Mestnimi odborniki so izvoljeni gg. I. Šepetavec, A. Ipavec, M. Kobal in dr. Hrovat.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici opozarja, da je razposlalo vabila za koncert, ki se ima vsrčiti v nedeljo, po mestu in okolici ter tudi raznim rodoljubom na deželi. Ako bi pa kdo vabila ne bil dobil, kar se ob taki množini vabil lahko pripeti, naj to blagovoljno oprosti. Saj vstop ni omejen na vabila, ampak je vsakdo dobrodošel, ki se zanima za napredek našega društva.

Pričakujemo, da bo udeležba častna pri tem, za goriške Slovence dosedaj gotovo najbolj častnemu nastopu na tem polju.

V pokoj je šel g. Aleksander Chia des, arhivar pri deželnem odboru.

Porotne obravnave v Gorici prično 3. februarja 1903. Predsednikom je določen dvorni svetnik vit. Defacis, namestnikoma deželnosodna svetnika Zörner in Schmaroda.

Bohinjska železnica. — Politiški obhod med Podbrdom in Gorico se bode vsrčil od 15. do 22. decembra t. l. in od 7. do 20. jan. 1903. Komisijo bo vodil namestništveni svetnik Fabiani; komisija se snide 15. t. m. v Podbrdu.

V narodnem oziru v Gorici — nizdol. — Odkar so se polastili znani uzurpatorji „Šol. doma“ ter začeli iz njega širiti klerikalno politiko, od takrat dalje je nehala v Gorici ono pravo delovanje v šolskem pogledu, katero smo bili pred leti tako lepo pričeli. Umevno, da imajo radi tega Lahij kaj lahko stališče in „Lega“ razširja svoj delokrog vedno bolj in bolj na slovenske otroke. Lepo število slovenskih otrok mora pohajati vsled razmer v „Šol. Domu“ laške ljudske šole, in vsled tega, ker so klerikalci vzeli popolnoma pod se „Šol. dom“, ni mogoče iz istega razvijati onega plodnosnega delovanja, katero potrebujemo v Gorici zlasti glede malih otrok. Slovenskih šolskih vrteev ni v zadostnem številu, pa v „Šol. domu“ se tudi ne brigajo za take reči, marveč le čujejo svojo „posest“. Radi tega pa napravljajo brez vsakega odpora Legovci šolske vrtee prav sistematično leto za letom tam, kjer se Slovenci, posebno ob periferijah mesta, nočejo kar tako polasčiti. Sedaj pred kratkim so prišli na misel postaviti otroški vrtec

In opat odpre vrata ter odide na dvorišče, osupli spremljevalci pa za njim. Prihitevši v hlev, jamejo takoj sedlati konje. Zamán je stekel Matija za opatom, zamán ga prosil in mu prisegal, da on ni ničesar kriv, kajti vse to mu ni nič pomagalo. Opat je klel in preklinjal hišo, ljudi in polje, in ko so mu pripeljali konja, je skočil urno nanj ter odjezdil z dvorišča, veter pa mu je pihal v široka rokava, da je bil podoban povsem veliki rdeči tici. Kleriki so dirjali prestrašeni za njim, prav kakor čreda, ki drvi za svojim sprevodnikom.

Matija je gledal nekaj časa za njimi, dokler mu niso izginili v hosti, na to pa se je vrnil v sobo in rekel Zbišku, kimáje, s skrbi polno glavo:

»Oh, kaj si vendar storil?«
»Tega bi ne bilo, ako bi bil poprej odšel, ali da tega nisem storil, to ste krivi samo vi.«
»Kako, da sem kriv jaz?«
»Dà, ker vas nisem hotel zapustiti, dokler ste bili bolni.«

»Ali kaj bo sedaj?«
»Sedaj pa hočem oditi.«
»Kam?«
»V Mazovijo k Danuški... in da poiščem pavove šapelje... med Nemci.«

Matija molči za trenutek, potem pa reče:

»On nama je dal »pismo«, toda zastavščina je zapisana tudi pri duhovski sodnji. Sedaj nama ne da niti novčiča.«

»Pa naj ima vse sam. Vi imate dovolj denarja, meni ga tudi ni treba na pot. Vsako me rad sprejme pod streho ter da konjem klaje; dokler bom nosil na sebi oklep in imel meč ob boku, ne maram se bati za nič.«

Matija se zamisli ter jame premišljevati vse to

kar se je bilo dogodilo. Nič se ni izvršilo po njegovi volji in po njegovem srečju. Tudi on sam si je iz vse svoje duše želel Jagjenko za Zbiška, vedel pa je tudi, da iz te moke ne bo kruha, in da je radi opatove jeze, radi Ziha in Jagjenke, kakor tudi radi pretepa z Volkom in Čtanom dokaj boljše, da Zbišek odide, nego da bi bil še vzrok daljših preprirov in nezdol.

»Ha!« reče naposled, »ti moraš oditi, da poiščeš nekoliko križarskih lobanj, za to ni druge pomoči nego odhod. Naj se zgodi vse po volji predragega gospoda Jezusa. Toda jaz moram takoj v Zgorelice; nemara še spravim Ziha in opata zopet v dobro voljo. Zlasti mi je žal za Ziha.«

Tu pogleda Zbišku v oči ter ga nakrat vpraša:
»Ali tebi ni žal za Jagjenko?«
»Bog jej daj zdravje in vse najboljše!« mu odvrne Zbišek.

KONEC PRVEGA DELA.

Drugi del.

I.

Matija je pričakoval nestrpljivo nekoliko dni, če mu morda ne dospe kako poročilo iz Zgorelice o tem, da se je opat že pomiril; končno pa mu je jelo presedati to čakanje, in sklenil je, da hoče sam oditi k Zihu. Vse, kar se je bilo zgodilo, se je zgodilo brez njegove krivde, vsekako pa je hotel vedeti, ali mu tega ne zameri prehudo Zih, kajti o opatu je vedel zanesljivo, da bo odslej silno hud nanj in na Zbiška.

Vendar pa je hotel storiti vse, kar je le mogoče, da potolaži to jezo, ter je na poti v Zgorelice premišljeval o tem, kaj hoče kateremu reči, da odstrani

vsako mržnjo in ohrani staro sosedsko prijateljstvo. Toda misli so mu nekako čudno rojile po glavi, zato mu je bilo jako ljubo, da je dobil Jagjenko samo, in ona ga je sprejela po starem običaju, poklonivši se mu in poljubivši mu roko, z jedno besedo: jako prijazno, dasi je bila pri tem nekoliko otožna.

»Ali je oče doma?« jo vpraša.

»Dà, toda odšel je z opatom na lov; od koder pa se kmalu vrne.«

»Po teh besedah ga odpelje v sobo, v kateri sta sedela in molčala dlje časa, dokler ga ona ni vprašala prva:

»Ali vam samemu ni dolgčas v Bogdancu?«
»Res mi je,« odvrne jej Matija. »Odkod pa ti je znano, da je Zbišek odšel?«

Jagjenka potihoma vzdihne.

»Znano mi je. Vedela sem to že tisti dan, ter sem si mislila, da nemara pride in se poslovi, toda on ni prišel.«

»Kako je neki hotel priti?« odvrne Matija. »Opat bi ga bil raztrgal na dvoje, in tudi tvoj oče bi ga ne bil rad videl.«

Toda ona pokima z glavo in odgovori:
Ej, jaz bi ne bila dopustila, da bi mu kdo prizadel kaj hudega.«

To je ganilo Matijca, dasi je imel trdo srce, torej se pripogne k deklici in reče:
»Bog bodi s teboj, deklica! Ti si žalostna, pa tudi jaz sem žalosten, ter ti pravim, da te niti opat, niti tvoj oče ne ljubita bolj nego jaz. Dà, rad bi bil tudi umrl vsled one rane, katero si mi bila ozdravila, samo ko bi le on vzel tebe, ne pa katero drugo.«

(Dalje pride.)

blizu Barke ter tako nastaviti laško past, v katero naj se lovijo slovenski otroci. In pri takem delu so Lahi mojstri. Z osebno ljubeznivostjo in z darovi pridobivajo matere, in otrok je v laškem vrtcu, od koder pride z lahka v laško šolo, in konec je ta: Gorica steje enega Laha s slovenskim imenom več. — V tem pogledu nazadujemo v Gorici rapidno, ali ako bi umeli močje v „S. d.“ svojo nalogo ter bi ne kužili istega s smrdljivo klerikalno politiko, bi bili Slovenci v Gorici dandanašnji v takem položaju, da bi nam „Lega“ ne požrla niti enega slovenskega otroka več. Tako pa stavijo Lahi trdnjavo za trdnjavo... Gregorčič pa sedi na gorkem v „S. d.“, podi slovenske otroke iz gotovih delov mesta v gnilo šolo Podturnom, za slovensko šolsko vprašanje v Gorici, katero si je pridržal on, pa se briga toliko, kolikor za lanski sneg. — V Gorici je cel stab klerikalne armade gospodje, ki se kažejo strašno unete za blagor naroda, so tu, ali nič ne vidimo nikakega delovanja v tako važnem vprašanju, kakor je šolsko v Gorici. Lah nam jemljejo v Gorici že kar iz rok slovenske otroke ter jih napravljajo v poturice, „narodno vodstvo“ pa premišluje, kako bi moglo pomagati klerikalnem kje v Lahih pri kakih občinskih volitvah in kako bi splešili kako novo intrigo proti naprednjakom... To je žalostna pa istinita slika iz rezidence štaba naše klerikalne armade.

Trg sv. Andreja pojemlje od leta do leta. Res, da prihaja na ta trg še vedno premnogo deželanov, da so ulice v Gorici polne, ali po prodajalnicah se pozna pojemanje. Poleg ulic so bile polne gostilne in pa razne „komedije“. Gotovo je, da prihaja lepa množica na trg sv. Andreja le tako iz navade in ne po opravkih. — Promet na Vipavski železnici je bil jako velik, le na postaji v Št. Petru je bilo promet s 500 ljudmi. — Ne moremo pa se prečuditi vodstvu plinarne, ki je dalo na ta dan po tako obljudenih ulicah, kakor je na primer Gosposka, vrtati v hiše za pripravo električne luči. S tem so promet jako ovirali in pasantje so bili v nevarnosti, da jim prileti na glave kak kamen iz zida. To je pač neodpustljivo, mogoče pa v Gorici!

„Slovenec“ o tržaških razmerah. — Ker mu tako kaže, je sobotni „Slovenec“ glede na dogodke v Rojanu in v Ricmanjih spregovoril, da je neobhodno potrebno, da se na odločilnem mestu v Trstu četudi s težavo, sprejme brez ovinkov odločno in dosledno načelo narodne enakopravnosti v vseh cerkvenih zadevah. To je spregovoril sele potem, ko je okrcal liberalizem ter se vrtil okrog drugih okolnosti kakor maček okoli vrelega močnika. Resnica pač peče gospode, in ta resnica je, da glavni krivec, da je prišlo tako daleč v Ricmanjih in v Rojanu, je katoliška cerkev sama, ki dela z našim ljudstvom tako, kakor hočejo Lah, ter je prava njihova služabnica v boju proti nam. Tega seveda „Slovenec“ ne bo hotel priznati nikdar, ali vendar je tako. — Sicer sedaj govori tudi „Slovenec“ o popolni enakopravnosti v vseh cerkvenih zadevah, ali kaj to pomaga sedaj? Je pač tako, da govori „Slovenec“ te besede le radi tega, ker mu tako kaže. V teh razburjenih časih se pač ne more postaviti prav očitno na stran latinizatorjev in polaschevalcev v črni suknji, dasi je poprej stal vedno, sedaj bolj odkrito sedaj bolj prikrito, na njihovi strani. Kdo mu bo torej sedaj kaj verjel, da mu je res kaj mar za enakopravnost v cerkvenih zadevah na tržaških tleh?! — Timeo Danaos etsi dona ferentes.

Brezobrestno posojilo, kakor nam poročajo, — kar ne gre oblastim izpod rok. Država je že dala svoj del, dežela pa še ne. Zakaj ne? Polno sitnostij je s tem posojilom, in namesto da bi šla gladko izpod rok taka reč, ko gre za pomoč našemu vinogradniku, pa se zavlačuje na vseh koncih in krajih. Kaj delajo naši katoliški poslanci, tisti, ki so toliko obljubovali ljudstvu, katero jih je izvolilo? Ali spijo ali še čujejo?!

Samomor ali umor? — V ponedeljek v jutro so potegnili iz Soče 75 letnega cigana Mihaela Majerja, ki je bil pristojen v Anhovo. Truplo so prepeljali na tukajšnje pokopališče. Ker se je takoj sumilo, da bi se bil utegniti zgoditi zločin, so zaprli njegovega sinovca, ki bi bil na sumu, da je kako prizadet pri tej smrti.

„Skrb liberalcev za grob kardinala Misle.“ — „Slovenec“ nam je povedal, da

imajo „liberalci“ nepotrebne skrbi za kardinalov grob ter pravi, da je grobnica plačana iz kardinalove zapuščine, le kapelica sv. Mihaela, v kateri bo grobnica, se popravi po radovoljnih doneskih, ker je sedaj silno zapuščen.

„Slovenec“ je klical, da se mora postaviti kardinalu dostojno grobišče ter za tako dati denar. Ali ne kaže to, da so hoteli zopet šlepariti ubogo ljudstvo z nabiranjem? Grobnica je plačana, torej naj nabirajo? Ako pa franciskanom kapelica sv. Mihaela ni povšeč, pa naj jo popravijo sami. Pravzaprav je naravnost škandalozno, ako je zapuščen, ko pa imajo nagromadenega premoženja in ko nabirajo dan na dan za cerkvene namene. Ali se naj ticejo ti nameni le obednice in „biblioteke“ v prostrani samostanski kleti? Ako bodo nabirali sedaj za ono kapelico, bo to predrzen atentat na žepe vernega ljudstva. Kdor je pameten, ne da nič.

Carlo Favetti. — V laškem taboru je sedaj na dnevnem redu Carlo Favetti. V spomin desetletnice njegove smrti so odkrili v ponedeljek v tukajšnji „Ginnastici“ sliko Favettijevo. Govoril je pri tem predsednik Bombig.

Redarji se znajo tudi pretepati. — Te dni se je vračalo od laške meje v Trst 8 redarjev, Med potjo sta se začela dva izmed njih pričakati in končno sta se tudi spoprijela. Navzoči policijski nadzornik ju ni mogel pomiriti, zato pa je ukazal njima izstopiti na postaji Zagraj, kjer so ju s pomočjo orožnikov zaprli v čakalnico.

Za nedeljski počitek. — V Trstu so imeli v nedeljo trgovski pomočniki v gledališču Filodramatico shod, na katerem so se posvetovali o nameri trgovcev, da se uvede zapiranje trgovin zopet ob 8. uri zvečer. Gospodarji so obljubili, da v takem slučaju napravijo potrebne korake za uzakonjenje splošnega nedeljskega počitka na vsem Primorskem. Sprejeli so predlog, da naj pomočniki privolijo v zapiranje prodajalnic ob 7. uri zvečer, in to le pod pogojem, da uvedejo gospodarji takoj nedeljski počitek.

Mednarodno vprašanje. — Preteklo soboto so aretirali orožniki v Dolenjani 2 finančnega stražnika, ki sta prestopila avstrijsko mejo, ko sta lovila nekega kontrabantarja. Tega sta bila poprej že ujela, pa jima je usel. Kontrabantar je bil spravil čez mejo dva vola, katera so zaplenili. Pri običajni takojšnji razpravi pred okrajno sodnijo v Krminu sta bila stražnika oproščena, kontrabantar, katerega so bili tudi ujeli, pa se nahaja še v preiskavi.

Droblj. — Za nedeljo je bil napovedan delavski shod pri Dreherju, ali prišlo jih je tako malo, da se je moral odložiti na kako drugo nedeljo. — V tukajšnji bolnišnici so sprejeli Antona Rožiča, ki je ponesrečil v kamnolomu v Sežani. Kamen ga je zadel v levo nogo s tako silo, da mu je prizadjal toliko poškodb, da mu bodo morali zdravniki bržčas nogo odrezati. — Tukajšnji peki so predložili oblasti pravila, po katerih ustanovijo svojo zadrugo.

Nove slovenske razglednice. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru je zopet izdala jako krasne slovenske razglednice, predstavljajoče Slovenko z vihrajočo narodno zastavo v jedni roki ter z lavorjevim vencem v drugi. Razglednice so jako ukusno in zelo lepo izvršene. Ker se tudi lahko vtisne razgled in pozdrav iz različnih krajev, so za vsak kraj primerne ter jih vsem Slovincem toplo priporočamo.

Znano je, da deluje Zoltanovo mazilo proti trganju in revmatičnim boleznim in to celo pri zastarelih bolečinah jako olajševalno. Stek. 2 K. Lekarna Zoltan, Budimpešta. Zaloge: Dunaj, lekarna Lugeck 3.

V etranju poučuje posamezno ali v oddelkih, ako se oglasi več udeležencev C. O m u l e t z v ulici Bertolini št. 12 II. nadstropje. Poučuje na svojem domu ali na domu udeleženca po zmernih cenah.

Listnica. — Dop. v Sv. K. Naznanite nam svoj naslov.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — Zbornica je razpravljala o nujnih predlogih glede krošnjarstva. Posl. Biankini je interpeliral radi neupoštevanja dalmatinske industrije in obrti pri

oddajanju javnih del v Dalmaciji, dalje glede uravnave pristana v Trsteniku. — V prilog krošnjarstvu je govoril Plantan. Krs. socialci so za popolno odpravo.

Politične vesti. — Trgovinske pogodbe se odpovedo, dočim se je mislilo doslej, da se podaljšajo kar avtomatično. Nemška vlada se prizadeva, da pride do nove carinskega tarifa, račun pa naj plača Avstrija! — V hrvatskem saboru razpravljajo o znanih izgrelih proti Srbom. Opozicijonci zahtevajo, naj plača odškodnino vlada, ker je ona kriva teh odnosajev. — Volitve v srbsko skupščino se bodo vršile koncem prih. leta.

Iz državnega zbora. — Hranilnične knjizice. Zbornica je po daljši razpravi vsprejela nujni predlog češkega poslanca dr. Fiedlerja, ki zahteva, naj vlada preklicuje svoj ukaz z dne 26. februarja 1898. Ta ukaz namreč naroča dež. vladam, da posojilnice in hranilnice, ustanovljene v smislu zakona z dne 9. aprila 1873., brez državnega dovoljenja ne smejo izročati vložnih knjizic, ako se vloga ne glasi na ime vlagateljve ali njegovega pooblaščenca. Navada je namreč, da mnogi iz raznih vzrokov svoje denarje pri hranilnicah in posojilnicah vlagajo pod tujim ali tudi izmišljenim imenom. Vlada pa je zaukazala, da se na take knjizice brez vladnega dovoljenja vloge ne smejo izplačati, ako se ne dokaže identiteta osebe. To je zadnji čas strankam napravljalo mnogo neprilik in potov. Zato je splošna želja, da vlada ta svoj ukaz preklicuje. Nujni predlog Fiedlerjev je obveljal brez ugovora.

Kavcije državnih uradnikov. — Vlada je predložila načrt zakona, s katerim naj bi se odpravile kavcije ali varščine državnih uradnikov. Kakor znano, morajo uradniki, ki imajo opraviti z denarjem, polagati kavcije, ki se od 30. avg. 1894. obrestujejo s 4%. Takih uradnikov je nad 30.000, ki so vplačali kavcije okoli 32 mil. kron. Namen kavcij je, da ima država varščino za mogoče defraudacije. Kavcije pa nikakor ne dosegajo namena, ker niso v nobenem razmerju z denarjem, ki ga upravljajo uradniki, in ker je vsak uradnik itak z vsem svojim imetjem porok za mogoče škode. V zadnjem desetletju bi bili državni uradniki morali povrniti na škodah 1.625.804 kron, torej povprek 162.580 kron na leto. Iz kavcij pa se je pokrilo le 23.828 kron, iz drugega imetja 17.057.121.695 kron pa sploh ni bilo povrnjenih, marveč jih je morala država odpisati. Poleg tega pa ima država še troske za upravo službenih kavcij. Dalje je treba pomisliti, da uradnika, ako je nepošten, ne bode strašila zguba kavcije, in da si mora marsikateri uradnik le z žrtvami pridobiti potrebno kavcijo ter se zadolžiti za več let. Zato vlada predlaga, naj se kavcije odpravijo, izvemši edino le puškarje pri deželni brambi. Ker pa vlada iz budgetarnih ozirov ne more takoj povrniti, oziroma izplačati vseh kavcij, naj bi se povračilo raztegnilo na tri leta. Ob enem se razveljavijo vsi reverzi uradniških sprog.

Shod občinskih tajnikov v Žalcu. Dne 7. decembra bo v Žalcu shod občinskih tajnikov iz vseh okrajev slovenske domovine. Osnuje se društvo, ki bo čuvalo stanovske interese občinskih tajnikov. Zborovanje bo v gostilni Hausenbichlerjevi in se začne ob 9. uri zjutraj, da udeležniki lahko že s popoldanskimi vlaki odpotujejo. Po zborovanju bo skupni obed. Kuvert 1 K 56 stot. Gospodje, ki se žele udeležiti banketa, naj se vsaj do 4. decembra po dopisnici javijo gosp. Ivanu Kaču v Žalcu.

„Slovenija“ naznanja, da si je na II. rednem občnem zboru 27. t. m. izvolila nov odbor, ki se je sestavil sledeče: stud. phil. Davorin Mastnak, predsednik, stud. phil. Andrej Ipavec, podpredsednik, stud. iur. Alojzij Gadnik, tajnik, stud. phil. Radivoj Gnjezda, knjižničar, stud. iur. Karol Kuhelj, blagajnik, stud. phil. Fran Mihalič, arhivar, stud. phil. Večeslav Kalan, gospodar. Odborovi namestniki: stud. iur. Josip Čeper, stud. phil. Makso Šlander. Pregledniki: cand. iur. Dominik Puc, cand. iur. Rado Jereb, stud. phil. Mihajlo Rostohar.

Pred ljubljanskimi sodniki je stal te dni sodnijski oficijal Šorn, o katerem smo poročali svoj čas, da so ga radi defraudacij zaprli. Tekom preiskave in obravnave se je pokazalo, da Šorna nikakor ne zadeva taka krivda, kakor se je mislilo, marveč da je imel nered, katerega nikakor ni mogel spraviti na

cisto, ker ni bil povsem več poslovanju na tako odgovornem mestu. Mož ima le 4 razrede ljudske šole. V razburjenosti je bil vzel nekaj denarja ter odšel ves zmešan in zbežgan iz Ljubljane. Drž. pravdnistvo pa je tožilo le radi 200 K, ali obravnava je skončala s popolno oprostivjo obtoženca.

Iz „blažene“ dežele. — „Corriere della sera“ prinaša senzacionalno poročilo obravnave o aferi baronice Cassilli, ki je s pomočjo raznih „uglednih“ in visokostojetih oseb priselavila ogromne svote denarja. Med obravnavo je bil zaslišan neki odvetnik, ki je priznal, da je šel po nalogu baronice Cassilli v Rim ter da je tam pridobil tedanjega justična ministra za premestitev nekega, baronici neljubega uradnika — za kar je prejel 5000 lir. Neki drugi odvetnik je izjavil, da baroničen poslanec ni vdobil le 5000 lir, ampak 7500! Napadeni odvetnik je z vso energijo tajil, da bi bil prejel več, nego 5000 lir, češ, da je on revež a — postenjak! Kakor strela iz neba pa je vstal tretji odvetnik in izjavil, da prvi odvetnik ni vsprejel — ne 5000 in ne 7500 lir, ampak — 90.000 lir — katere mu je on, govornik, izročil!!!

Moskovski čudež. — Zdi se, kakor bi to bila basen in je vendar gola istina. Neki trgovec v Moskvi je imel udovi po svojem zadružniku izplačati 2500 rubljev. Ali trgovec se je ustavljal ter trdil, da je ta znesek izplačal že pokojniku. Udova pa mu ni verovala in trdila, da ni ničesar plačal. V tem je trgovec vzel v roko gorečo svečo, postavil se je pred podobo Matere božje, ter vzdignil desnico k slovesni prisegi. Jedva pa je izrekel: „Prisegam Bogu Vsevedočemu, Mariji, njegovi materi in vsem svetnikom“ — ga je v tem hipu zadela kap; desna roka mu je takorekoč olesenela. Zdad leži na postelji nevarno bolan, a roko vedno vzdiguje gor; ne morejo mu je vpogniti. Velika množica ljudstva obdaja njegovo hišo in vsi govorijo o božji kazni, ki je zadela krivopri-sežnika. — To bi imelo stresti one stebre katoliške vere med nami, ki prisegajo, da so dobili kedaj kake posojilnične knjizice „med živimi“ ter ki napeljujejo ljudi na krivemu pričanju.

Bolgarija. — Iz Sredca poročajo o nameravanem atentatu na bolgarskega kneza. Ko se je sprehajal knez Ferdinand v petek po parku, je našel pismo s tako-le vsebino: Prisel sem, da Vas umorim. Ali ko sem videl Vaše otroke, se me je prijelo sočutje in opustil sem svojo nakano. Pisec teh vrst je neki 22 letni Kančev iz Razgrada, katerega so hitro našli. Rekel je, da je čital anarhistične spise ter prišel do prepričanja, da mora umoriti kneza. Sodijo, da Kančev ni pri zdravi pameti ter da tudi atentata ni smatrali resnim.

Najtežja ženska. — V New Yorku je umrla nedavno gospa D. Winslow v starosti 40 let. Pokojnica je bila 380 funtov težka; v premeru je merila 4 čevlje in šest palcev, dočim je bila 5 čevljev in 8 palcev visoka. Naravno, da so morali za njo napraviti posebno krsto. Ker je umrla v tretjem nadstrop., morali so krsto z vrmi skozi okno poslati v soho in na isti način pokojnico poslati tudi na ulico v mrtvaški voz. — V Gorici pa kažejo sedaj na sejmu žensko, ki je težka 208 kilov ter je stara šele 17 let. Ta najbrže še prekosi ono Amerikanko, ako bo tako „napredovala“, kakor doslej.

80282 vroč kave je pripeljala v soboto v Trst ladija „Moravia“. 52140 kilov je ukrcala v Bahiji, 3.351.900 v Santosu in 1.414.000 v Rio Janeiro, skupno torej 4.818.120 kg.

Razne vesti. — Na Dunaju je umrl pretekli teden upokojeni fml. Edv. baron Schwat-Meiller, ki je obhajal meseca maja svoj 94. rojstni dan. Častnik je bil 72 let in skoro 50 let general. — V Barceloni v Španiji se pojavljajo dijaški nemiri, ki imajo hud agresiven značaj. Orožniki so udri celo v univerzo. — Šivilja Lucija Boyce je bila sla iz Pariza kot služkinja z nekim milijonarjem v Ameriko. Ko so umrle žena in hčere, jo je milijonar adoptiral ter jej zapustil sedaj 30 milijonov frankov. — Kruppova soproga je darovala po smrti Kruppa delavskim blagajnam tri milijone mark. — Porotniki v Celju so obsodili na 7 let v ječo 28 letnega rudarja Primoža Debelaka, ker je ubil s sekuro svojega gospodarja. — V Heunenu v Nemčiji so aretirali bančnega ravnatelja Brama, ker je poveril 400.000 mark.

Wilhelmov zeljščni sok

že dolgo let priljubljen

sok proti kašlju

1 steklenico K 2-50,
poštni zavoj — 6 stekl. K 10

franko na vsako avstro-ogersko pošto razpošilja

Fran Wilhelm, lekarnar
c. kr. dvorni zalagatelj
v Neunkirchen, Spodnje Avstrijsko.

V znak pristaosti je na oiaotu grb obšine trga Neunkirchen (devet cerkva).
Dobiva se v vseh lekarnah.
Kjer se ne dobi, vrši se pošiljatelj direktno.

Na dež jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetnjo
Na lvovski razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjno

Tovarna uzornih telovadnih priprav
JOS. VINDYŠ - A.
v Pragi na Smilovu

(Prah-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816.
se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju
sokolskih in šolskih telovadnic
po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.
V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočujočih
sprisal domačih in inozemskih.
Zagotavlja jedno leto. Cene zeló zmerne, plačuje
se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.
Navadne priprave so vedno v zalogi.
Ceniki, proračuni in načrti za popolne telo
vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštnine
prosto.

Poprave izvršajo po najnižjih cenah.

Razpis službe

zdravnika za sodnijski okraj kobaridski
s sedežem v Kobaridu, letna plača 1600
kron; v pojasnilo za druge dohodke se
lahko obrne na tukajšnjega zdravnika
g. Fr. Votočka. Službo bo nastopiti
dne 1. febr. 1903. Prošnje je vložiti do
31. decembra tega leta na županstvo v
Kobaridu.

Najceneji izvir dobrih
UR s 3-letnim pisemenim jamstvom
Hanns Konrad,
izvor ur ter zlatine — Most št. 249.
(Češko).

Lastne delavnice ur in fine mehanike.
Dobra rem. ura iz niklja gld. 3-75
Fina srebrna rem. ura . . . 5-25
Fina srebrna verižica . . . 1-20
Budilnik iz niklja . . . 1-75
Vrtdka je odlikovana s c. kr. orlom.
Ima zlate in srebrne svetlinje iz razstav ter tisoče
priznanih pisem. — Ilustrovan cenik zastoj!

Karol Draščik,
pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 3.
Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
birmance, torte i. t. d.
Priporoča se slavnemu občinstvu za
n.ogobrojna naročila ter objavlja solidno
postrežbo po jako zmernih cenah.

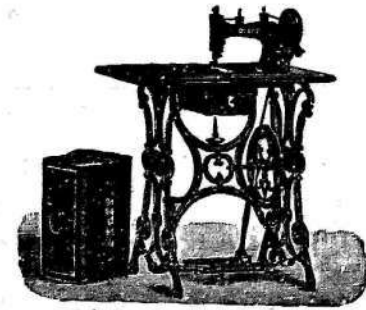
Pfaff-ovi šivalni stroji

so najboljši.

To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, ki
navadno nihi ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje
nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši
več kot 20-letni poskušaji raznih tovarniških strojev se prepričali,
da so res **Pfaffovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uvarili da se
ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s **Pfaffovim**.

Pfaffovi šivalni stroji delajo celo po 10-letni dobi še vedno
brezšumno.
Pfaffovi šivalni stroji so neprekosljivi za domačo rabo in
obrtne namene.
Pfaffovi šivalni stroji so posebno pripravni za umetno vezenje
(recamiranje) ter se poučuje brezplačno.
Pfaffovi šivalni stroji prekosijo na dobroti vsako tovarno.
Jamči se za 10 let.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati **Pfaffove** šivalne stroje.
Zaloga **Pfaffovih** šivalnih in drugih strojev v Gorici via **Municipio** št. 1
SAUNIG & DEKLEVA.
Popravljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14.

Trgovina modnega blaga!

J. ZORNIK GORICA.

Modercerz
parijske zadnje novosti
kupi se najbolj in najceneje pri
J. Zornik Gorica, Gosposka ulica 7.
Z ostrum na se jako kratko
dobo moje trgovine, steen si
v največjo cast javiti, da sem
že dobi od mnogobrojnih ca.
znanih o nojih dobrih, pre.
cizanih in cenih pri anei
modercerz,
in je rez lega v interesu
vsake dame, da se pri anei
postreže, kakor se vidijo
Vse modercerz kakor se vidijo
po modnih listih 50%
ceneje kakor drugod.

Pozor!

Leta 1831. v Gorici ustanovljena trdka
E. Riessner, v Nunski ulici 3,
(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu
svojo lastno izdelovalnico umestnih cvetlic za
vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko
zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške po-
trebe, voščene sveče itd. vse po zmerni cen.
Naročila za deželo izvršuje točno in solidno.
Priporoča slav. občinstvu tudi svoje tiskarno
ark na perilo.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.
Gosposka ulica št. 7.

Velika zaloga manufakturnega blaga.

Priporoča cenj. odjemalcem svoje v obširni izbiri dospelo novo sveže blagó
za jesensko in zimsko dobo, za ženske in moške; vsakovrstna sukna, kot: Loden,
Cneviot, Kammgarn i. dr.

Krasna izbira volnenin, forštajnov (porhet), »Lawn Tennis« i. dr. za ženske
obleke.

Priporoča izborno perilo, bombažasto in cvrtnasto, katero prejema iz prvih
slezkih tovarn; med temi ima tudi preproge, namizne prte, zavese, žepne rute,
bombažaste in cvrtnaste, blago za blazine, plahte, kovtre, žamet in pliš v vseh
barvah; prtenino, ogrinalke itd. Lepo perilo za moške in sicer: srajce, ovratnike,
zapetnice, prsnike, nogovice, Jäger-srajce, za hribolazce itd. itd.

Vse po najnižjih in zadnjih cenah brez pogajanja.

Na željo se pošlje tudi uzorce, poštnine proste.

Anton Potatzky v Gorici.
Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DRÖBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nirnberškega in drobnega
blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE
za pisarnice, kadilce in popotnike.
Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE
za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni vencl. — Mašne
knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.
Posebnost:
Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje,
krošnjarje, prodajalce pejmih s in trgih
ter na deželi. 2 35-8

Božjast.
Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih
boleznih, naj zahteva knjižico o teh boleznih. Dobiva
se zastoj in franko v Schwann-Apoteke, Frank-
furt a. M.

Proti protinu in revmatizmu

je tisoče in tisoče ljudij vspešno rabilo
Zoltanovo mazilo proti protinu in revmatizmu.

Mnogi trdijo, da se to mazilo izvrstno uporablja tudi pri takih boleznih, kjer celo dolgotrajne koplji niso moglo pomagati.

Cena steklenice 2 K
Glavna zaloga: Lekarna pri „Črnem medvedu“ Dunaj 1., Lugeek 3.
Direktna poštna razpošiljatev izdelovalca:
lekarnarja Béla Zoltán
Budimpešta.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo
prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem
Josip Kutin,
trgovec v Semenški ulici št. 1
v lastni hiši, kjer je »Trgovska obrtna zadruga«.

E. LEBHERZ
Gorica

tovarna užigalice
priporoča prebivalcem Primorskega svoje izdelke raznih vrst, posebno izvrstne in zanesljive užigalice

Apollo

Kranjski laneno oljnati firnež, pristen
čisto kranjsko laneno olje
sladko jedilno laneno olje
priporoča

Adolf Hauptmann

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja v Ljubljani.

Anton Kuštrin
trgovec
z jedilnim blagom

Gosposka ulica št. 23 (v lastni hiši).

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega „Luka“ po jako nizkih cenah. — V zalogi se dobivajo testenine tvrdke Žnidarsčič & Valenčič v Ilirski Bistrici; cikorija in žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda ter moke vseh vrst iz mlinov Jochmann iz Ajdovščine in Majdica iz Kranja.

Razpošilja naročeno blago tudi na deželo po pošti od 5 kilogr. naprej.

Naznanilo.

Podpisani uljudno naznanja slavnemu občinstvu v mestu in z dežele, da je preselil dne 10. t. m. staroznana gostilno
„Pri belem zajcu“
iz Nunske ulice v Tržaško ulico št. 3.

V nadi, da mu slavno občinstvo ohrani dosedanje naklonjenost, zagotavlja, da bode skrbel kakor doslej za vsestransko dobro postrežbo. Toči pristna domača črna in bela vina; ima izborno kuhinjo z gorkimi in mrzlimi jedili, da lahko postreže o vsakem dnevnem času. Nadalje ima tudi lepo urejeno sobo za ponočišča plujcev itd. Ima obširno dvorišče za nakladi in razkladi blaga ter prostore za vozniške kakor tudi velike hleve za konje in goved.

Svojim rojakom z mesta in dežele se toplo priporoča udani

A. Turel.

Trte, cepljene na ameriški podlagi,

krepko zrastene v več vrstah.

Cena: 100 kosov 20 kron
" 1000 " 180 "

Priporoča **Adolf Ferrant**
v Gorici.

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, dal-matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
Cene zmerne. Postrežba poštna

C. kr. privil.

civilna, vojaška in uradniška krojačnica
M. Poveraja v Gorici
na Travniku št. 5.

Se dobivajo vsakovrstna moderna sukna kam-garn, piquet lastink, adria, šerjot itd., blaga iz avstrijskih in inozemskih tovarn ter gotove obleke, perilo vseh vrst in spadajoče priprave k paradnim oblekam za vsaki stan. Blago na meter in gotove obleke se prodajajo tako po ceni, da je z mojo trgovino nemo-goča vsaka konkurenca.

Obleke vsake mode od 5 do 9 let K 5-40 in više
vrhne suknje vsake mode 15- . . .
za častito duhovščino 28- . . .
hlače 5- . . .

Haveloke in sobne plašče 15 K n. pre.
Za dame in gospice:
Haveloke 25 K
Sako in pelegrine 9

V slučaju da se kaj ne dobi v zalogi po zahtevi, se izvrši točno po naročilu.

Razprodaja dežnikov!